

Den största reformen av svensk straffrätt sedan brottsbalken infördes

- Ett nytt straffrättsligt påföljdssystem och
breda straffskärpningar

Gunnar Strömmer, justitieminister

Henrik Vinge (SD), ordförande i justitieutskottet

Torsten Elofsson (KD), rättspolitisk talesperson

Martin Melin (L), rättspolitisk talesperson

9 april 2026

Vår stora reform av straffet

- **Presumtionen mot fängelse tas bort** – ett system med villkorligt fängelse införs
- **Dagens mängdrabatt avskaffas** – som utgångspunkt ska varje brott räknas fullt ut
- **Hela straffskalan ska användas** – inklusive maximistraffet
- **Flera billighetsskäl slopas** – t.ex. att gärningsmannen blivit av med jobbet eller hög ålder
- **Dubbla straff för gängkriminella**
- **Ett femtiotal straffskalor skärps**
- **Upprepade grova våldtäkter** ska kunna ge **livstids fängelse**
- **Häktningspresumtionen utvidgas** – grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning och hedersförtryck omfattas

Ett nytt straffrättsligt påföljdssystem – presumtionen mot fängelse tas bort

- **Presumtionen mot fängelse tas bort** – ett system med **villkorligt fängelse** införs.
- Påföljderna blir **böter och fängelse** – villkorlig dom och skyddstillsyn utmönstras.
- Möjlighet att **avtjäna fängelsestraffet villkorligt**, och i sådant fall **förenas med böter, samhällstjänst eller övervakning**.

Dagens mängdrabatt avskaffas

- Som utgångspunkt ska **straffvärdena för vart och ett av de brott** som ingår i brottsligheten **läggas ihop**.
- Vid bedömningen ska också **brottslighetens sammantagna allvar** och det **samband** som kan finnas mellan brotten beaktas.
- Straffvärdet bör minst motsvara summan av straffvärdet för de **tre allvarligaste brotten**.

Hela straffskalan ska användas – även maximistraffet

- Vid bedömningen av straffvärdet ska **hela den praktiskt tillämpliga straffskalan, inbegripet maximistraffet, användas** i större utsträckning
- Omständigheterna vid brottet ska ges ett **tydligt genomslag** vid straffvärdebedömningen

Flera billighetsskäl slopas

- Följande billighetsskäl **tas bort**
 - Arbetsrättsliga följder eller annat hinder i yrkes- eller näringsutövning på grund av brottet
 - Sen lagföring
 - Allvarlig kroppskada till följd av brottet
 - Hög ålder eller dålig hälsa
- De ska därmed **inte längre beaktas** i lindrande riktning vid straffmätningen

Dubbla straff för gängkriminella

- En ny straffskärpningsbestämmelse införs som tar sikte på **alla brott som har samband med kriminella nätverk**.
 - När bestämmelsen är tillämplig ska straffvärdet som utgångspunkt bedömas vara **dubbelt** så högt som det annars hade varit.
 - Avsteg i både mildrande och skärpande riktning – för en gängledare kan straffvärdet vara mer än **dubbelt** så högt och för någon som utnyttjas av gängkriminella mindre.
- Straffskärpningsbestämmelsen om **skjutningar och sprängningar på allmän plats utvidgas och skärps**.

Ett femtiotal straffskalor skärps

- **Skärpta straffskalor** för bland annat vålds- och sexualbrott samt för ekonomisk brottslighet, exempelvis:
 - skärpta **maximistraff** för grov misshandel och synnerligen grov misshandel,
 - skärpta **maximistraff** för grov våldtäkt och grov våldtäkt mot barn,
 - skärpta **minimistraff** för grova förmögenhetsbrott.
- Vid flerfaldig brottslighet ska det **dubbla högsta maximistraffet** kunna dömas ut.

Upprepade grova våldtäkter ska kunna ge livstids fängelse

- Maximistraflet för **grov våldtäkt, grov våldtäkt mot barn** och **synnerligen grov misshandel** höjs från 10 till **12 år**.
- **Livstids fängelse ska kunna dömas ut** som gemensamt straff när någon döms för flera brott med 12 års fängelse som maximistraff.

Utvidgad häktningspresumtion

- **Presumtionen för häktning** vid allvarlig brottslighet **utvidgas** till att även omfatta:
 - försök, förberedelse och stämpling till brott som har ett minimistraff på fyra år eller mer, och
 - grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning och hedersförtryck.

Vår stora reform av straffen

Proposition Dubbla straff för brott i kriminella nätverk och skärpta straffskalor, ikraft 1 augusti 2026	Lagrådsremiss Ett nytt straffrättsligt påföljdssystem, ikraft den dagen regeringen bestämmer
Dubbla straff för brott i kriminella nätverk	Villkorligt fängelse införs och presumptionen mot fängelse tas bort
Ett femtiotal straffskalor skärps	Dagens mängdrabatt avskaffas
Upprepade grova våldtäkter ska kunna ge livstids fängelse	Hela straffskalan ska användas
Utvidgad häktningspresumtion	Vissa strafflindringsgrunder (billighetsskäl) slopas

Den största reformen av svensk straffrätt sedan brottsbalken infördes

- Ett nytt straffrättsligt påföljdssystem och
breda straffskärpningar

Gunnar Strömmer, justitieminister

Henrik Vinge (SD), ordförande i justitieutskottet

Torsten Elofsson (KD), rättspolitisk talesperson

Martin Melin (L), rättspolitisk talesperson

9 april 2026

